

Informatiememo inventarisatie onderzoekswensen

Van	5.1.2.e
Afgestemd met	5.1.2.e
Aan	IPO wolvenwerkgroep
C.c.	
Datum	5 september 2023
Onderwerp	Inventarisatie Onderzoekswensen wolfdossier
Bijlage(n)	

In vervolg op mijn mail van 2 augustus volgt onderstaand de 'oogst' aan onderzoekswensen. Met de kanttekening dat nog niet iedereen kan hebben gereageerd vanwege de vakantieperiode.

Doel

Het doel van deze actie is om afgestemd in beeld te brengen welke onderzoekswensen aanwezig zijn. M.b.t. de onderzoeksagenda BIJ12 zal aldaar (Cie. Onderzoek) de afweging worden gemaakt of en zo ja welke onderzoeken passen in het geheel van onderzoekswensen. Daarnaast is het denkbaar dat provincies of LNV en zelfs evt. derden zelf besluiten tot het doen van onderzoek of adviesvragen.

Inventarisatie onderzoekswensen

Zoals bekend beschikken de provincie via BIJ12 over een Onderzoeksagenda met bijbehorend budget maar hebben ook de afzonderlijke provincies en het Ministerie van LNV eigen mogelijkheden. Een jaarlijks terugkerende vraag is dan ook of er in het kader van de wolf onderzoek wensen bestaan.

Tevens is gevraagd om in beeld te brengen wat er (provinciaal) al aan onderzoek gaande is. Onderstaand een overzicht van beide.

A.. Onderzoekswensen

In overleg met de Gebiedscommissie Wolf Drenthe en de werkgroep van de provincie zijn er vanuit Drenthe twee wensen wat betreft nieuw onderzoek. Deze zijn apart bijgevoegd als bijlage.

1. Het effect van wolfwerende rasters op overig flora en fauna (Drenthe)
2. Invloed wolven op exploitatiekosten schaapskuddes en schapenbedrijven (Drenthe)

Vanuit Gelderland is aangegeven geen aanvullende onderzoekswensen te hebben.

Overige mogelijke suggesties/ideeën:

1. Onderzoek naar arbeidskosten beheer en onderhoud wolfwerende middelen.
2. Onderzoek naar natuurbegrazers en de wolf.
3. Wolf en maatschappij; sociaal-cultureel onderzoek (human dimensions).
4. Het effect van wolven op de natuur/biodiversiteit/ecologie in Nederland.
5. Internationale samenwerking. Verkenning Internationaal wolvenplan.
6. Opleidingsbehoefte tbv wolf: taxatie en schadeafhandeling, omgang aangereden wolven, monitoring, dierenartsen, DNA afname e.d.
7. Kuddebeschermingshonden.

B. Lopend of op korte termijn te starten onderzoek

Op dit moment betreft dit:

Landelijk

1. Fact sheet paard en rund (BIJ12) - oplevering eind 2023,
2. Taxatiewerkwijze en prijsstelling Runderen en Paarden (BIJ12) - oplevering eind 2023,
3. Populatie ontwikkeling onderzoek SvI'etc. (BIJ12) – nog niet gestart; oplevering zomer 2024,
4. Dieetanalyse (LNV) - oplevering eind 2023 (eerste deel), afhankelijk van LNV-budget volgen eind 2024 en eind 2025 de volgende delen.
5. Habitatsgeschiktheidsanalyse wolf (LNV) - oplevering eind 2023,
6. Verkenning centraal Informatiepunt Wolf (LNV, communicatie)- eind 2023 voorstel.
6. Fact Finding Goudjakhals (LNV) - oplevering eind 2023,

Provinciaal onderzoek

De lopende onderzoeken in de provincie Drenthe zijn:

1. Plaatsen en monitoren van wolfwerende rasters – meten van arbeidsinvestering bij het plaatsen en onderhouden van een wolfwerend raster (april 2023 – oktober 2023)
2. Stressniveau bij schapen aan de hand van wolcortisol levels na incident met een wolf – Drentse dierenartsen in samenwerking met de Universiteit van Utrecht (start juli 2023)
3. Wolves vs. Fences – afstudeeronderzoek ^{5.1.2.e} student aan de Universiteit Antwerpen. Ook Gelderland en Brabant zijn benaderd door ^{5.1.2.e} (start waarschijnlijk september 2023)*.
4. Praktijkproef verplaatsbare wolfwerende schaapskooi – ervaring opdoen en doorontwikkelen*.

* Deze onderzoeken lopen nog niet. Het lijkt erop dat beide onderzoeken dit najaar zullen starten.

In Gelderland is sprake van:

1. Onderzoek naar hybridisatie van wolven in Nederland. In opstart fase.
2. Onderzoek Schapen bescherming in Gelderland (praktijkonderzoek naar status afrasteringen in wolvengebied Veluwe). Uitgevoerd door: ^{5.1.2.e} (Lopend)

Bijlagen:

A.

- A1. Het effect van wolfwerende rasters op overig flora en fauna (Drenthe)
- A2. Invloed wolven op exploitatiekosten schaapskuddes en schapenbedrijven (Drenthe)

B.

- B1. Onderzoek beschrijving Fact sheet Paard en Rund